

Vägen till arbete

Strategi för göingebons väg till egen försörjning

Fastställd av kommunstyrelsen, 2017-12-06

Dnr KS 2017/00859

Östra Göinge
kommun

Innehållsförteckning

1. Inledning – Jobb istället för bidrag!	3
2. Målgrupper för strategin	4
3. Övergripande utgångspunkter och utmaningar med direktiv	5
3.1 Individen - utgångspunkter	5
Individen - utmaningar	5
Kommunstyrelsens direktiv till förvaltningen:	5
3.2 En bra start i livet - utgångspunkter	6
En bra start i livet - utmaningar	6
Kommunstyrelsens direktiv till förvaltningen:	6
3.3 Kommunens ansvar – utgångspunkter	7
Kommunens ansvar – utmaningar	7
Kommunstyrelsens direktiv till förvaltningen:	7
3.4 Egenansvar - utgångspunkter	8
Egenansvar – utmaningar	8
Kommunstyrelsens direktiv till förvaltningen:	8
3.5 Möten mellan människor - utgångspunkter	9
Möten mellan människor – utmaningar	9
Kommunstyrelsens direktiv till förvaltningen:	9

1. Inledning – Jobb istället för bidrag!

Att kunna försörja sig själv genom arbete eller eget företagande är grunden för ett gott liv. Ett arbete ger också en känsla av gemenskap och av att aktivt kunna bidra till samhället. Långvarigt utanförskap och bidragsberoende behöver brytas för att fler göingebor ska kunna komma i arbete och känna sig delaktiga. Då närmar vi oss också visionens förverkligande med 15 000 stolta göingar.

Arbetsmarknaden förändras i hög takt och de enkla jobben blir allt färre. Östra Göinge har de senaste åren förlorat ett tusental industrijobb, något som har påverkat kommunen radikalt. Kraven på individen att ställa om har ökat och numer krävs anpassning och lärande hela livet. Denna strategi betonar att varje människa är en tillgång med talanger och förmågor. Vi tror på att alla människor kan bidra. Vi vet att alla behövs!

Vägen till arbete börjar redan i förskolan. Att målsättningarna i strategin ”en bra start i livet” nås och att alla ungdomar lyckas fullgöra sin gymnasieutbildning är själva grunden för att de sedan ska gå vidare till arbete och egen försörjning.

”Vägen till arbete” är strategin som pekar ut vad vi politiker förväntar oss av den kommunala organisationen, och vad den i sin tur ska kunna förvänta sig av göingebon. En lokal arbetslinje ska gälla där försörjningsstöd ses som ett undantag och arbete är varje göingebos mål. Genom att efterfråga motprestationer vill vi öka drivkraften hos var och en att komma i egen försörjning. Kraven på individen är höga, men att vi har höga förväntningar på att ”du kan lyckas” är samtidigt ett bevis på att ”vi bryr oss”. De insatser som ges ska leda till ett riktigt jobb eller en riktig utbildning, men det är bara individen själv som kan ta stegen in i mål.

Vägen till arbete är också nyckeln till framgång för den integrationsutmaning vi står inför. Alla nyanlända, kvinnor som män, ska få en bra start i Sverige där vi klart och tydligt deklarerar att vägen in i det svenska samhället går genom arbete. Vi ska se alla nya göingebor som tillgångar och förvänta oss att alla kan bidra till att göra Östra Göinge ännu bättre.

För att skapa fler vägar till arbete krävs det att Östra Göinge kommun som arbetsgivare går i täten för att bredda den lokala arbetsmarknaden. Det handlar om att utmana gamla sanningar kring könsnormer för att få ett mer jämställt samhälle. Genom att öppna upp för en mer jämlik arbetsplats breddar kommunen också sin rekryteringsbas av framtida medarbetare. Östra Göinge kommun ska vara motorn också i lokalsamhällets gemensamma arbete. Ansvaret för arbetsmarknaden ligger visserligen på staten men det är i lokalsamhället som kommunen, tillsammans med näringslivet och övriga aktörer, kan lotsa varje göingebo att utifrån sin förmåga nå sitt mål: arbete och egen försörjning.

Strategins budskap präglas av handlingskraft, tydlighet och mod och tillsammans kommer vi att lyckas!

Patric Åberg
Kommunstyrelsens ordförande

Anders Bengtsson
2:e vice ordförande

2. Målgrupper för strategin

I programhandlingen Kunskap, kompetens och arbete namnges fyra målgrupper:

- Ungdomar
- Personer födda utomlands
- Personer med funktionsnedsättning
- Personer äldre än 55 år

I arbetet med strategiskrivningen har en av utgångspunkterna varit "individen". En följd av att möta individen och varje persons specifika behov, är att lägga mindre vikt vid grupperingar och mer vid de förutsättningar som faktiskt gäller för varje individ.

Under strategiarbetet har fokusgrupper anordnats med representanter för de fyra namngivna grupperna i syfte att identifiera specifika områden av vikt för respektive grupp. Dessa samtal har varit ytterst givande och satt fokus på olika individuella upplevelser men samtidigt också belyst generella samhällsvärderingar och allmänmänskliga behov.

Strategin tar sitt avstamp i allmänmänskliga faktorer av värde för alla arbetssökande, oavsett om man är man eller kvinna eller vilken av grupperingarna ovan man kan sorteras in i.

Vägen till arbete är en väg till försörjning för alla göingebor.

3. Övergripande utgångspunkter och utmaningar med direktiv

3.1 Individen - utgångspunkter

Östra Göinge kommuns vision lyder ”15 000 stolta göingar”. Visionen uttrycker en beslutsamhet i att generera en positiv utveckling för göingeborna. Samhällets krafter behöver samverka för att förutsättningar för en positiv utveckling ska kunna skapas, men det är göingeborna själva som är huvudpersonerna. Alla behövs, alla har talang och alla kan bidra!

Individen - utmaningar

Varje människa ska ses som en tillgång. Utvecklingsarbetet kring individen ska genomföras i en positiv anda och kännetecknas av öppenhet och nyfikenhet.

Den enskilde måste förstå sina rättigheter, möjligheter men också skyldigheter och inse betydelsen av sitt eget bidrag till utvecklingen. För att uppnå detta, måste var och en förstå vad som förväntas av en samhällsmedlem i Östra Göinge. För att bli en del av arbetsmarknaden behöver alla förstå arbetsmarknadens och samhällets spelregler. En dialog om jämställdhetens betydelse ska föras både med män och med kvinnor.

För att kunna ta sig förbi hinder på sin väg och lära sig av varje situation, måste personen få en ärlig och rak återkoppling på varför man till exempel inte kommit vidare i en jobbansökningsprocess. Att ge den återkopplingen kräver mod, men den är nödvändig att ge.

Kommunstyrelsens direktiv till förvaltningen:

- Alla människor ska ses som tillgångar och ges goda förutsättningar att bidra till det gemensamma samhället.
- Individen ska ses och mötas i sitt sammanhang. Det ställer krav på tvärgående kontakter och samarbeten över förvaltningens interna organisationsgränser och projekt.

3.2 En bra start i livet - utgångspunkter

Att skolan lyckas i sitt uppdrag är avgörande för att barn och unga ska utvecklas; att de ska må bra, ha möjlighet att möta vuxenlivet och ta ansvar för sin egen utveckling och försörjning. Skolans uppdrag är att utbilda och rusta barn och ungdomar så att samtliga når framgång i skolan och därefter också i det följande livet. Flera studier¹⁾ visar på samma sak, nämligen att det finns ett tydligt samband mellan fullföljd gymnasieutbildning och goda möjligheter att etablera sig långsiktigt på arbetsmarknaden.

En bra start i livet - utmaningar

Östra Göinge har en sammansatt befolkning, påverkad av tidigare decenniernas industriella arbetsmarknadsstrukturer och senare års flyktingströmmar. De uppväxande barnen i Östra Göinge har i lägre grad föräldrar med högskolestudier som förebilder, än barn i de flesta andra skånska kommuner. Risk finns också för att tankar om traditionell könsuppdelning styr och begränsar ungas yrkesval och framtidsdrömmar.

Varje barn har en stor utvecklingspotential. Skolans utmaning är att gjuta mod i alla barn att studera och att förbereda dem för en yrkesframtid som möter det enskilda barnets förmåga och intressen. Skolan ska aktivt jobba för att motverka den ”antipluggkultur” som främst återspeglas i pojkars skolresultat och stödja flickor och pojkar att utvecklas utifrån sina egna önskningar och intressen, oavsett traditioner och socioekonomiska förhållanden. Skolan har dessutom en viktig uppgift i att förbereda unga för vuxenlivet utifrån en bredare aspekt, genom att stärka praktiska färdigheter kring entreprenörskap och praktisk ekonomi.

I Östra Göinge ska alla barn och unga ges möjligheten att lyckas.

Kommunstyrelsens direktiv till förvaltningen:

- Genom samverkan med näringslivet och andra samhällsaktörer ska för- och grundskola rusta barn och unga med arbetsmarknadskännedom och yrkesorientering fri från klass- och könskodning.
- Förvaltningen ska bevaka skolgången för Östra Göinges gymnasieelever och aktivt verka för att gymnasieutbildningen fullföljs.

¹⁾ Se SKL:s rapport ”Utbildning – nyckeln till arbete”, ISBN 978-91-7585-365-9

3.3 Kommunens ansvar – utgångspunkter

Varje göingebo som är i behov av försörjning ska välkomnas och ges ett möjliggörande bemötande i positiv anda. I stället för att lotsa in individen på i förväg utstakade vägar ska färdigheter, förmågor och erfarenheter kartläggas och en individuell utvecklingstrappa med del- och slutmål arbetas fram i respektfull dialog med den enskilde. Utbildning och omskolning är viktiga vägar för att möta arbetsmarknadens krav, men trappan kan också rymma andra typer av insatser. Individens specifika behov och förutsättningar ska stå i centrum och personen ska tydligt kunna se sin väg till målet - att komma i arbete genom anställning eller eget företagande.

Kommunens ansvar – utmaningar

En central del av uppdraget handlar om att i nära samarbete med Arbetsförmedlingen matcha samman individernas förmågor och färdigheter i enlighet med de lokala arbetsgivarnas behov och efterfrågan på arbetskraft och kompetens. Det kommer att vara en utmaning att få fram ett tillräckligt antal meningsfulla praktikplatser och riktiga jobb. En betydande flexibilitet och beredskap kommer att krävas hos arbetsgivarna för att anpassa sina krav och omvärdera sin efterfrågan utifrån befintliga talanger hos de arbets sökande som finns. Det krävs mod att tänka nytt.

Förvaltningens arbetsprocess ska omfatta samverkan också med andra aktörer och verka på bred front, lokalt och regionalt. Aktuella samverkansaktörer utöver det lokala näringslivet är utbildningsanordnare och myndigheter liksom lokala föreningar, sociala företag och övriga delar av civilsamhället. Viktiga framgångsfaktorer är att motivera samtliga aktörer att ta ansvar, ta plats och att bidra. "Här gaur da!" Tillsammans ska framtidstro byggas!

Arbetsprocessen ska paketeras och kommuniceras tydligt för alla intressenter.

Kommunstyrelsens direktiv till förvaltningen:

- Som arbetsgivare ska kommunen agera som ett föredöme för övriga lokala arbetsgivare och på olika sätt utveckla sitt eget arbete med personalförsörjning.
- Som största lokala arbetsgivare har kommunen ett ansvar för att driva och vara motor i samverkan med övriga samhällsaktörer.
- Förvaltningen ska uppmuntra göingebor till livslångt lärande och i de fall där arbetsmarknadens förändring så kräver, bidra till omställning av yrkeskarriärer inom ramen för utvecklingstrappan.

3.4 Egenansvar - utgångspunkter

Visionen "15 000 stolta göingar" genomsyras av en känsla av stolthet över att vara göingebo. För att känna denna stolthet krävs en upplevelse av delaktighet utifrån ett bidrag till det gemensamma.

Att ha möjlighet att klara sin egen försörjning är centralt i tillvaron. Arbete och aktivitet är grunden för individens välmående och samhällets välstånd. Varje göingebo utan försörjning ska få vägvisning och stöttning för att målet om egen försörjning ska nås, men det är *var och en själv* som måste ta de olika stegen på sin väg.

Varje individ har rättigheter och ges möjligheter men det måste betonas att dessa också hör ihop med skyldigheter. För att kunna vara en aktiv del av den lokala arbetsmarknaden behöver den enskilde skaffa lämplig utbildning, erfarenhet och ha motivation.

Egenansvar – utmaningar

En stor del av kommunens arbetsmarknadssatsning kommer att riktas mot den enskilda göingebon, för att fylla på den individuella merit- och erfarenhetslistan. Stöd och insatser kommer att erbjudas men självklart måste varje deltagare visa motivation och vara aktiv. Motprestationer kommer att krävas. Det är ingen annan än individen själv som kan ta till sig av insatser och utbildning och omsätta kunskaperna till färdigheter.

Kraven kan kanske verka höga, men det är med välvilja och förvissning om att personen kan klara dem, som de har getts. Att ställa krav är också att bry sig! Det är ett gemensamt ansvar att insatserna ska leda individen fram till en egen försörjning. Väljer den enskilde trots allt att inte anta utmaningen att följa den utvecklingstrappa den har fått, kommer målen heller inte att nås.

Kommunstyrelsens direktiv till förvaltningen:

- Varje göingebo i behov av egen försörjning har rätt till en individuell utvecklingstrappa med tydliga del- och slutmål. Möjligheterna för individen att nå målen ska vara rimliga.
- Arbetet bygger på samverkan och stöd, men det är individen själv som måste vara aktiv. Konsekvenserna av att inte anta och följa den utvecklingstrappa som erbjuds, ska kommuniceras klart och tydligt.

3.5 Möten mellan människor - utgångspunkter

Det är viktigt att individerna bakom arbetslöshetsstatistiken synliggörs. Gemensamma arenor behövs för mänskliga möten och socialt engagemang. Möten med andra som har fått jobb visar att det faktiskt är möjligt för fler att lyckas! Arbetslöshet är ett samhällsproblem som kräver gemensamma insatser för att lösas. Genom fysiska möten kan dörrar till nya möjligheter öppnas och välgörande hopp och inspiration väckas.

Möten mellan människor – utmaningar

Att inte ha en egen försörjning är många gånger en tung omständighet att bära. Att söka jobb men sällan bli kallad till intervju är tufft och situationen kan lätt ha en passiviserande verkan. Risker ökar för isolering och en växande känsla av utanförskap. Utmaningen är att bryta en nedåtgående spiral och skapa mötesplatser både för möten mellan arbetssökande i samma situation och mellan arbetssökande och goda förebilder, som kommit vidare till arbete.

Arbetsgivare behöver aktivt medverka till att träffa arbetssökande och få till stånd förutsättningslösa möten som kan öppna nya möjligheter. I sådana möten kommer personligheter fram i levande form, i stället för att beskrivas i ett CV eller personligt brev, som lätt hamnar en bit ner i högen av ansökningar.

Kommunstyrelsens direktiv till förvaltningen:

- I samverkan med näringslivet och övriga samhällsaktörer ska förvaltningens olika verksamheter tillsammans verka för att skapa tillgängliga, ofta återkommande och välbesökta möten i kreativa miljöer.